

TORONTÁL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre . . . . . 40.— K
Félévre . . . . . 20.— "
Negyedévre . . . . . 10.— "
Egy óra . . . . . 3'40 "
Egyes szám ára 12 fillér.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. MAYER JENŐ.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Zápolya-utca 1. sz. Telefonszám: 21.

MEGJELENIK MINDEN NAP, VASÁR-
ÉS ÜNNEPNAPOK KIVÉTELEVEL.

Nagybecskerek, 1917.

XLVI. évfolyam, 282. szám.

Kedd, december 11.

Az orosz fegyverszünetre vonatkozó tárgyalások részletei.

— A Wolf-iroda közlése. —

Berlin, december 10. A Wolff-ügynökség késő éjjel egy hosszabb komünikét tett közzé a fegyverszüneti tárgyalásokról.

Mindenekelőtt megállapítja, hogy a megbízottak meghatalmazása mindkét részről csak arra vonatkozott, hogy a fegyverszünetről tárgyaljanak, nem pedig a békéről.

Az oroszok azt indítványozták, hogy az összes frontokra kiható általános fegyverszünetben történjék megállapodás. Ebbe mi nem mehetünk bele, mert először az entente megbízottai nem voltak jelen, másodsor pedig, mert az orosz delegátusoknak ilyen irányu meghatalmazásuk nem volt. Abban állapotunk meg tehát, hogy csupán a köztünk és Oroszország közötti fegyverszünetről tárgyalunk.

Orosz részről erre kiemelték, hogy a megkötendő fegyverszünetnek ama célt kell szolgálnia, hogy azt az összes frontokra és hadviselőkre kiterjedő béketárgyalásoknak kell követnie. Ezt meglepéssel vettük tudomásul, a békekérdések megvitatásába azonban nem bocsájtkozhattunk annál is inkább, mert egyik részről sem volt ezirányban meghatalmazásunk.

A tárgyalások második napján az oroszok közölték velünk a fegyverszünetre vonatkozó javaslatukat.

Ezen feltételekben katonai helyzetük szempontjából részben bámulatosan messzire mentek. Követelték pld. a Rigai tengeröbölben levő szigetek kiürítését anélkül, hogy felajánlhatták volna saját csapataiknak a front valamelyik helyén való visszavonását.

Azt akarták továbbá, hogy a részükről hat hónapra kívánt fegyverszünet egész tartama alatt csapataink megmaradjanak lövészárkaikban. Még azt sem akarták megengedni, hogy csapatainkat pihenő állásokba vonjuk vissza.

Ilyen feltételekbe mi természetesen nem mehetünk bele.

Később mégis az összes kérdésekben megegyeztünk egy pont kivételével, a Rigai tengeröböl szigeteinek kiürítésére nézve t. i. nem tudtunk megállapodni, mivelhogy ezen kérdés a mi részünkről kívül áll minden diskusszió.

Erre az orosz delegátusok kijelentették, hogy újabb utasításokat kell szerezniök Pétervárról.

A legrövidebb idő alatt, anélkül, hogy komolyabb nehézségekbe ütközött volna, a megegyezést elértük a mostani 10 napos fegyvernyugvásban.

Ezen rövid lejáratu megállapodásban kedvező előjelet láthatunk a jövőre nézve.

Enged az entente.

A pétervári angol nagykövet a különbékéről.

Pétervár, december 10. Reutter jelentés.
Buchanan pétervári angol nagykövet fogadta az orosz újságírókat és előttük a következő kijelentést tette:

Anglia nem táplál haragot az orosz néppel szemben.

Valótlan, hogy kényszer-eszközöket terveznénk Oroszországgal szemben arra az esetre, ha különbékét kötne, bár a fegyverszüneti tárgyalásoknak megkérdezésünk nélkül való megkezdése sérti a szeptember 14-én kötött megállapodásunkat. Anglia azonban nem óhajt Oroszországra ezért nyomást gyakorolni.

Vannak fontos elvek, amikre mi hivatkozhatunk, így a demokratikus béke alapelvei, a kis nemzetiségek jogos kívánságai és béke, amely megtiltja, hogy a legyőzött ellenséget kirabolják hadikárpótlás, vagy idegen területek anneksziójának ürügye alatt.

Ilyen békét kíván az én kormányom is.

Kívánjuk, hogy ezt a békét lehetőleg az orosz demokráciával egyetértésben biztosítsuk a világnak.

A német császár imperialista békét kíván.

Bár a szövetségesek nem küldhetnek megbízottakat a fegyverszüneti tárgyalásokra, mielőtt azonban oly szilárd orosz kormány alakul, melyet az orosz nép elismer, hajlandók ezzel együtt megvizsgálni a hadi célokat és az igazságos, tartós béke feltételeit.

Az entente hozzájárult a fegyverszüneti tárgyalásokhoz.

Kopenhága, dec. 11.

A pétervári Pravda jelenti, hogy a szövetségesek végre elvben hozzájárultak az orosz fegyverszüneti tárgyalásokhoz.

A francia kormány is közeledést mutat

Kopenhága, dec. 11.

A francia nagykövet közölte az orosz kormányval, hogy Franciaország hajlandó volna egy oly orosz kormánytól, mely a nép bizalmát bírja, a béketárgyalások megindítására vonatkozó javaslatot átvenni.

Oroszország felszólítja az entente-ot, hogy vegyen részt a béketárgyalásokban.

Hága, dec. 11. Pétervárról jelentik:

Trockij újabb levelet intézett az entente valamennyi nagykövetéhez és felszólította őket, hogy válasszoljanak végleg, hajlandók-e az Oroszország részéről folyó tárgyalásokban a szövetségesek részt venni, vagy ha nem, milyen célból tartják szükségesnek a háboru további folytatását.

Genf, dec. 11. A párisi Temps jelenti: A maximalista kormány most dolgozza ki az általános békekötés feltételeit.

A maximalista kormány elhatározta, hogy még egyszer felszólítást intéz az entente-hoz, hogy vegyenek részt a béketárgyalásokban, különben Oroszország arra is el van tökéltve, hogy külön tárgyaljon a békéről.

Romániával kicseréljük az internáltakat.

Bécs, dec. 11. A román kormányval megegyezés létesült, amelynek értelmében kicserélik az osztrák-magyar, illetve román internált alattvalókat.

Molnár Viktor — báró.

Budapest, dec. 11. Az Est írja:

A király Molnár Viktor főrendiházi tagnak és törvényes utódainak a Temes-Bégavölgyi vízszabályzó társulatnál viselt miniszteri biztosi állásában és a közügyek szolgálatában kifejtett eredményes működésének elismerésében a magyar bárói méltóságot díjmentesen adományozta.

Vezérkarunk mai jelentése.

Budapest, dec. 11. Hivatalos jelentés.

Keleti harcér: **Fegyvernység.**

Olasz harcér: A Piave torkolatának területén az ellenség sikertelen kísérletet tett a tegnapi elvesztett árkok visszafoglalására.

Hivatalos jelentések

Német hivatalos jelentés.

Berlin, december 10.

A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati harcér:

Rupprecht trónörökös hadserege: A tüzei tűz a flandriai arcvonalon a Scarpe és St. Quentin közötti terület egyes szakaszai-ban dél óra fokozódott. Graincourtól nyugatra kisebb gyalogsági csapatokban elűztük az angolokat egy néhány árok részéből. La Vacqueri-től északra meghiusult egy angol előretörés.

A német trónörökös hadserege: Az arcvonal különböző helyein kisebb vállalkozásokban számos franciát elfogtunk. Számos helyen élénk tüzelés, amely a Maas keleti partján

estefelé nagy erősségre fokozódott és nyugodt éjszaka után ma reggel újlag feléledt.

Albrecht württembergi herceg hadserege: Bajor népfelkelők Burestől északra behatoltak a francia árkokba, egy tisztet és 44 főnyi legénységet fogtak el és néhány géppuskát zsákmányoltak.

Keleti harcér:

A szövetséges hadseregek a Dnyeszter és a Duna torkolata közötti arcvonalon orosz és román hadseregeivel fegyverszünetet kötöttek.

Macedon arcvonal:

Nagyobb harci események nem voltak.

Olasz harcér:

A Piave deltáiban magyar honvédsapatok rohammal elfoglalták a Capo Cilletől keletre levő Silei olasz hídfőt és kétszáznál több foglyot ejtettek.

Ludendorff.

HIREK

— **Bíróági kinevezések.** A m. kir. igazságügyminiszter dr. Herkó Ferenc nagyikikindai kir. járásbíróját saját kérelmére a szentesi kir. járásbíróshoz helyezte át. — Göttel István nagybecskereki kir. törvényszéki díjnotát az igazságügyminiszter a vizaknai kir. járásbíróshoz irnokká nevére ki.

— **A novemberi adófizetés.** Majos Károly miniszteri tanácsos, pénzügyigazgató a közigazgatási bizottság tegnapi ülésén a vármegye november havi adóügyéről a következőket jelentette:

Allami egyenes adók címén: a) megállapított adótartozás volt 13,153.251 kor. 70 fill., b) erre befizetés történt 8,415.404 kor. 11 fill., s így hátralékban maradt: 4,737.847 kor. 59 fill., vagyis az összes tartozás 33%-ka. A folyó évi november havi befizetés kisebb 317.641 kor. 22 fillérral, a január—november havi befizetés pedig kisebb 497.867 kor. 70 fillérral mint a múlt év hasonló időszakában teljesített befizetések voltak. A hadi célokra megállapított jövedelmi adó címén: a) megállapított tartozás volt 718.029 kor. 82 fill., b) arra befizetés történt 452.665 kor. — fill., hátralék 265.364 kor. 82 fill., vagyis az összes tartozásnak 30%-ka. Hadmentességi díjban: a) megállapított tartozás volt 352.659 kor. 74 fill., b) befizetés történt 282.636 kor. 96 fill., hátralék 270.022 kor. 78 fill., vagyis az összes tartozásnak 89%-ka. A folyó évi november havi befizetés kisebb 20.000 kor., a január—november havi befizetés pedig kisebb 126.488 kor. 50 fillérral mint a múlt év hasonló időszakában teljesített befizetések voltak. A pénzügyigazgatóság a lefolyt hóban fizetési halasztást egy esetben sem adott és házadómentességet 12 esetben engedélyezett.

— **A katonatisztek családjainak meneti-díj-kedvezménye.** A honvédelmi miniszter rendelete szerint azok a katonai személyek és ezeknek családtagjai, akik a jelenleg érvényes szabályok értelmében a részükre kiállított arc-

képes igazolványok alapján 50 %-os meneti-díj-kedvezményt élveztek a vasuti utazásnál, ugyanolyan kedvezményben részesülnek a felemelt vasuti tarifánál, mint az állami hivatalnokok. Ez a kedvezmény egyelőre csak a Máv. vonalaira és a magánvasutakon érvényes, de rövidesen hasonló kedvezményt léptetnek életbe a Déli Vaspálya Társaság és az Osztrák Államvasutak vonalain is.

— **A vármegye egészségügye.** Dr. Haidegger Lajos megyei főorvos a közigazgatási bizottság tegnapi ülésén előadta, hogy Torontál vármegye közegészségügyi viszonyai a most elmúlt november havában nem igen változtak; amennyiben a hasiagymáz betegség számos községben szórvaosan fordult elő; továbbterjedésének a megállítását végett a legszigorúbb óvintézkedések elrendeltettek és foganatosítottak. A heveny fertőző betegségek közül bejelentettek: 44 vörheny, 147 hasiagymáz, 49 difteritisz, 20 kanyaró, 1 hökksur és 5 vérhas. Ezen vérhas megbetegedési esetek közül 4 katona és 1 orosz fogoly van, akik a nagybecskereki központi fertőző osztályán ápolás alatt állanak. Magyarszentmárton községben vörheny miatt az iskola rövid időre bezárattott.

— **Betörők a vaskereskedésben.** Berényi Bódog nagybecskereki vaskereskedő Fő-utcai üzletében az éjszaka betörők jártak. A betörők a háztetőn át jutottak be az üzletbe, ahol a kasszát akarták felfeszíteni. Munkájukban azonban valaki megzavarhatta őket, mert a kassza felnyitatlan maradt. Az üzletből azonban elvittek néhány értékes tárgyat. A kereskedő följelentésére a csendőrség és a rendőrség nyomozza a betörőket.

— **Napoktatás a vármegyében.** Cserey Gyula tanfelügyelő a közigazgatási bizottság tegnapi ülésén előterjesztett jelentésében a vármegye november havi népoktatásáról a következőket adta elő: November hó folyamán már az elemi iskolák mind a hat osztályában folyt a tanítás s mulasztások inkább a ruha és láb-beli hiány miatt fordultak elő. A legutóbb állomáshely megnevezése nélkül kinevezett áll. el. iskolai tanítók közül tíz a torontálme-gyei iskolákhoz osztatott be szolgálatátételre hadbavonult tanítók osztályteendőinek ellátá-sára. A helyzet annyiban javult, hogy most

csak a torontáljalfai és a tiszatársosi közs. elemi iskola szünetel és van néhány erőseb-ben meggyengült iskola, hol váltakozó rend-ben folyik a tanítás. Az iskolai tanítás sokat szenved a tanítóknak a közigazgatási munká-latoknak ellátása körüli igénybevétele miatt. Így az el. iskola tanítók legtöbb helyen két hétig, sőt tovább is igénybe vétettek a gabona-átvételi munkálatoknál. Az eddig elősorolt ba-jokhoz csatlakozik legújabbban a tüzelőanyag hiány is. Minden lehető elkövetnek, hogy az iskolák és az óvodák fűtetése biztosítható. A nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi miniszter ur rendelkezése folytán f. évi nov. hó 2-án hőseink emlékére tartott iskolai gyász-ünnepély alkalmából eszközölt gyűjtés a be-érkezett jelentések szerint 12631 korona 62 fillér összeget eredményezett a „Hadisír Alap” javára, mi igen szép sikernek mondható és a tanítói kar buzgólkodásának beszédes bizo-nyítéka. A hetedik hadikölesön sikere érdeké-ben a tanítói kart felhívta a tanfelügyelő buzgó tevékenység kifejtésére, és az eddigi beérke-zett jelentések máris szép sikerrel kecsegtet-nek. Katonáink karácsonyi szeretet adomá-nyaira az iskolai gyűjtés most van folyamata-ban. A tanítói karban annyiban történt válto-zás, hogy Gruisné Weisz Katalin felsőmuzs-lyai és Gruis Ilona öbeseányi áll. tanítók kölcsönösen áthelyeztetek. Sziller Károly nagyikikindai róm. kath. el. iskolai igazgató-tanító 40 évi buzgó, eredményes és példas-tanítói szolgálat után saját kérelmére nyug-díjaztatott. Hosszu tanítói működésének tar-tama alatt nemcsak az iskolában és a tanügy terén, hanem a közeleti tevékenység terén is fáradozatlanul munkálkodott és tevékenysé-gét az egész vármegye ismeri.

— **A továbbszolgáló altisztek segítése.** A honvédelemügyi miniszter 483238—1917. sz. alatt rendeletet bocsájt ki, amely intézkedik a továbbszolgáló altisztek és a rangosztályba nem sorolt havidíjasok részére kiutalando egyszeri pénzsegély nagyságáról. Eszerint a pénzsegély a következő: minden nős tovább-szolgáló altiszt és rangosztályba nem sorolt havidíjas 100 korona egyszeri pénzsegélyt kap, ha gyermeke nincs, továbbá, ha özvegy és egy ellátatlan gyermeke van. Egyszeri 130 korona segélyt kapnak a továbbszolgáló altisz-tek és havidíjasok közül azok, akiknek egy vagy két gyermekük van, vagy özvegyek és két vagy három ellátatlan gyermekről kell gondoskodniuk. Végül 200 koronát kapnak azok, akiknek kettőnél több gyermekük van, vagy ha özvegyemberek, háromnál több ellá-tatlan gyermeket nevelnek. Nem kapnak se-gélyt azok, akik nőlenek, vagy ha nősek, ak-kor ha 1917. november 1-én hadipótdíjat kaptak, akiknek családja 1917 november hóra családi illeketek kapott, a gyermeknélküli özvegyek és elváltak, akiknek gyermekeit az anyának itél-tek oda. A rendelet értelmében a segélyt azonnal ki kell fizetni.

— **A Torontáli Agrárbank Részvénytársaság** újabb a következő hadikölesön jegy-zések történtek. Torontáli Agrárbank Részvény-társaság 50.000 K n. é. 6%-os, Stagelschmidt János 10.000 K n. é. 6%-os. Ezen jegyzé-sekkel a Torontáli Agrárbank Részvénytársaság-nál a VII. hadikölesőre december hó 7. d. e. 12 óráig összesen 149.800 K jegyzetett.

— **Köszönet.** A nagybecskereki takarékpénz-tár 30 koronát, özv. dr. Linyaczky Pálné, Kluge Károlyné és Mesznik Imre 10—10 ko-ronát adományoztak az Iskolagyermekbará-t-egyletnek, melynek elnöksége köszönettel nyugtázza az adományokat.

— **Uj nap, uj forma, uj szenzációk!** Ez a jelszava az egyetlen magyar Heti könyvújsá-g-nak. A maradandó értékű könyv és az aktuális, friss hetilap minden előnyét egyesíti a Képes Ujság, amely december 11-től, keddtől kezdve új alakban jelenik meg. A zsebben hordoz-

Telefon 330.

Városi Mozi a Városi Színházban.

Telefon 330.

Keddén, december hó 11-én két előadás: 5 és fél 9 óraker

Szerdán, december hó 12-én két előadás: 5 és fél 9 óraker

Az élet komédiása.

Egy elown tragédiája 4 részben. A főszerepben Waldemar Psylander.

Pénteken, december hó 14-én „Gyermekelőadások” félhelyárakkal.

ható, pompásan kezelhető forma és az általános kedvelt keddi megjelenési napra való áttérés újabb biztosítékai a páratlan népszerűségnek, amelyet a Képes Ujság eddigi szenzációs számai megszereztek. A szenzációk albuma lesz a Képes Ujság könyvterjedelmű karácsonyi száma, melyhez 2 ingyen levél-lap lesz mellékelve és ára 1 korona lesz. A Képes Ujság megjelenési napja ezentúl állandóan kedden lesz.

— A Béga duzzasztóműveinek üzemen kívül való helyezéséről és ennek következtében a hajózás beszüntetéséről. Az idő előrehaladtával a Béga-hajózási m. kir. kirendeltség ezután figyelmezteti a hajótulajdonosokat és más érdekelteket, hogy egy hírtelen, erősebb fagy beálltával a Béga-duzzasztó műveit esetleg rövid időn belül üzemen kívül kell helyezni, ami a hajózás beszüntetését vonja maga után. Miután ez igen erős és hírtelen fagy esetén, minden további értesítés nélkül, a szükséghez képest esetleg azonnal meg fog történni; terhelt hajók ezentúl csak saját veszélyükre tartózkodhatnak a Béga-ban, mert a kirendeltség a szükséges vízmélység fönnttartásának biztosítására a felelősséget nem vállalja. Közli egyúttal a kirendeltség, hogy a duzzasztóművek lefektetése a Béga-nak a torkolatától a bégaszentmihályi hajózó műveikig terjedő szakaszán fogja a vizállást nagymértékben csökkenteni.

— Adomány. *Menyhárt* Karolyné lapunk utján 20 koronát adományozott a szegény iskolás gyermekek felruházásának céljaira a sós-kíli naphoz szükséges liszt megváltásaképen. Az összeget rendelkezési helyére juttattuk.

— Hősi halált halt 12-ösök. A legutóbb kiadott veszteséglistám szerint a 12. gyalogezredből hősi halált haltak: Weiszberger Izidor hadnagy, Vanya János szakaszvezető, Böleskei István tizedes, Korencsi István (Kürt 1888.), Pócs Imre (Fűr 1881.), Bozory Kálmán (Kéthely 1878.), Kacsina Pál, Olik Mihály közlegények, Dömötör Gyula és Sümegh Kálmán e. é. önkéntesek, Meleg István, Steiner Adolf, Szovics András tizedesek, Svorad Vendel ővezető, Csucsá Gyula, Jancsik János. Kajszák Pál (Csuz 1896.) Kelecsényi Kálmán (Csuz 1887.), Kiss Péter (Ekel 1890.) Kovács Péter, Kurucz Péter, Melis József, Neszál József, Pinkava Florian, Presinszky Lőrinc, Rajtár Kornél, Sztriha Mihály Tyazáv István közlegények.

— Köszönet. A Szociális Missió Társulat gyermekvédelmi céljaira küldött Schulhoff Lajos padéi földbirtokos egy kegyeleti emléknapp alkalmából 1000 koronát. Wehner Testvérek a gyermeknépkönyvház részére 50 koronát. Vinczevidy Ernőné pedig az anya és csecsemővédelemre 25 koronát. Fogadják a nagylelkű adakozók ezután az elnökség hálás köszönetét.

Dr. Vinczevidy Ernőné 25 koronát adományozott a nagybecskereki jótékony nőegylet céljaira, amely adományért ezután mond köszönetet a nőegylet elnöksége.

Özv. Kurländer Imréné 30 koronát. Egy 80 évet meghaladott uri nő *Zettel Fáni* (özv. Kamenszky Rezsőné édes anyja) följejtett régi pamut harisnyák szálaiból, öt pár harisnyát kötött, melyet az Iskola gyermekbarátgyűlésnek küldött, hogy ezeket iskolás leánygyermeknek juttassa. A takarékos gondoskodás ezen nemes példája szolgáljon mintaképül és buzdításul arra, hogy a máskor vagy eldobott, vagy a legközelebbi törölgetésre használni szokott ócska harisnyákat, így juttassuk újból az öltözködés és egyben a jótékony szolgálatába.

— Az *Érdekes Ujság* karácsonyi száma méltó lesz a népszerű képes-lap eddigi ünnepi számaihoz. A rengeteg lépen s olvasnivalón kívül külön ingyen mellékletül egy Molnár Ferenc kötetet, egy Dickens kötetet, zsebnaptárt, hatféle játékot ad ünnepi számához. Az *Érdekes Ujság*. Az előfizetők teljesen ingyen kapják meg a szines mélynyomású borítékkal megjelenő karácsonyi számot, melynek ára különben 2 korona.

TÁJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 óráig este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 5 óráig este 10-ig. Könyvtárra vasárnaponként, péntek délután 5-7 óráig.

A „Magyarországi munkások rokkantsági nyugdíjgyűlése” nagybecskereki fiókja minden hétfő és 15-ike után eső vasárnapján fogadja a befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben délután 2-5 óráig. — A beiratások szintén ott szerezhetők.

A hadikölcsön.

Mi történik ha nem jegyezel?

A hadikölcsön kisebb lesz; az ellenség ezt győngeségünknek véve, győzelmében bizik, mi által a béke megkötése késleltetik; az állam a hadikölcsön elégtelensége következtében más pénzügyi mivelet alapján kénytelen a hiányzó összeget felvenni, mi által a bankó szaporítatik, ezzel a pénzbőség okozta drágaság fokozva lesz.

Pénzed nem hoz többet, de mindent drágábban kell vásárolnod.

Ez a jegyzés elmulasztásának hátránya.

Békekölcsön.

Mi történik ha jegyezel?

A hadikölcsön nagyobb lesz; az állam a bankók egy részét bevonhatja, a pénzbőség kisebbedik, ez a drágaságot apasztja.

A hadikölcsön kedvező eredménye ellenségeinket törhetlen gazdasági erőnkől meggyőzteti, békekötésre való hajlandóságát felbreszteti, növeli. A hadikölcsönbe fektetett pénzed nagy és biztos jövedelmet nyújt, ha lombard kölcsön felvételével jegyeztél, takarékosra kényeszerit.

Ez a jegyzés előnye.

A MEGYÉBŐL

NAGYKIKINDA.

Nagykikinda városa a torontali hősök emlékére. A legutóbb tartott közgyűlésen a városi képviselőtestület a torontali hősök Nagybecskereken létesítendő emléksobrára 2000 koronát szavazott meg.

Nagykikinda vagyona. A városi zárószám-adásokból kitűnik, hogy Nagykikinda város vagyona 8,154,108 koronára rug. A passzívák 4,100,934 koronát tesznek ki. A városnak közel 7000 hold földje és 11 bérháza, továbbá 19 középülete van. Az értékpapírok kb. 2 és fél millió korona értéket képviselnek.

Halálzás. A város egyik legrégebb, tekintélyes polgára, Fischer Simon ruhakereskedő, életének 88 évében elhunyt.

PANCSOVA.

Az új pancsovai tanfelügyelő. Az itteni kir. tanfelügyelőségi kirendeltség vezetőjévé a világi- és közokt. miniszter dr. *Gerze Nagy János*, csikvármegyei segédtanfelügyelőt nevezte ki.

Hősi halál. Ábrahám Oszkár, Ábrahám S. itteni bőrgyáros fia egyéves önkéntes, a román fronton egy roham alkalmával hősi halált halt.

Katonai szolgálai alól felmentett ref. lelkész. A pancsovai református egyházközség lelkésze, *Gacnel József*, ki eddig katonai szolgálatot teljesített, ezen szolgálat alól felmentetett újból megkezdte lelkészi működését.

Razzia a bujkálók ellen.

Tíz előállítás, egy letartóztatás.

Nagybecskerek, dec. 10.

A nagybecskereki rendőrség a katonai rendőrséggel karöltve szigorú razziaikat rendez mostanában a „bujkálók” ellen. Eppen ezért minden civil-igazolásra szolítanak fel és akinek nincs rendben a szénája, bizony előállítják. Ezért a leghelyesebb dolog, ha az untauglichok és felmentettek maguknál hordják okmányaikat.

Az elmúlt két ünnep alatt *Deák Vidor* dr. rendőrkapitány személyesen járta be az összes becskereki kávéházakat, éttermeket, szállókat és éjjeli mulatókat. A katonai rendőrség részéről *Nagyidai* tiszthelyettes segédkezett a rendőrkapitánynak. Minden civil-igazolásra szolítottak fel és aki nem tudta magát kellőképp igazolni, azt előállították. Természetesen sok epizód fordult elő a razzian.

Sok pásztorórát zavart meg a rendőrség a kisebb hotelokban. Az egyikben például *oroszfogyók* voltak a vendégek. A bejelentőlapon persze mint férj és feleség szerepeltek a párocskák. Az egyik szállóban felkeltett a rendőrség egy 57 éves embert, aki már jóval túl van a katonaköteles soron. Persze elmulasztotta a bejelentőlapra odairni az életkorát és így egy megzavart éjszakával fizetett felelősségéért.

Tíz egyént állított elő a rendőrség a kapitányságon. Ezeket kellő igazolás után elbocsájtották. Két „lógót” pedig átadták a katonaságnak. A legjobb fogást az egyik első kávéházban csinálta a rendőrség. Igazolásra szolított egy 36 év körüli fiatalembert, aki F. Gy. budapesti okleveles villamosmű berendező mér-

nőknek mondta magát. Mivel igazolni nem tudta személyazonosságát, előállították. A rendőrségen azután kisült, hogy nem is mérnök, ennek dacára a bégaszentgyörgyi villanyvilágítás bevezetésével volt megbízva mint mérnök. F. Gy. még ma is őrizet alatt áll a rendőrségen, amely Budapestre táviratozott a kilitére vonatkozó adatokért.

Mi kell

ama csapás elhárítására, ha a különben szép, fiatal nő arcborét szeplők, pattanások, miteszerek, foltok éktelemlik el? Ezeknek egyedüli ellenszere a Diana arckrém és a Diana-alabástrompuder, mely esodaszerek az arcbor

minden

tisztatlanságait eltüntetik, az arcot bársónysímaságává, hamvasan üdévé varázsolják. Sok ezer leánynak és

asszonynak

adta már vissza szépségét a Diana-alabástrompuder és Diana-krém.

Mindenütt kaphatók! Főelárúítóhely: **Diana Kereskedelmi R.-T.**

Budapest, V., Nádor-utca 6.

Keresünk

üzleti képviselőket

ügynököket és utazókat jutalék ellenében,

az általunk gyártott „TOW-TOW” című tisztító és mosószer árusítása és forgalomba hozatala érdekében.

Ez a szer ruhamosás tisztítás és suroláshoz kitűnően alkalmazható anélkül, hogy hozzá szappant vagy szódát pótolni kellene.

Amennyiben ezen tisztítószer, egy a háztartás, mint ipar, kórházak és barakokban nélkülözhetetlen, következőleg ezen szer oly fontos és könnyen árusítható cikk, amely fogyasztási áru, gyarmat-, festék- és más anyagáru-, drogeria-üzletekbe nagyon jól beleillik.

Ilyenmü üzletekben gyártmányunk mindenütt könnyen és pedig nagy mennyiségben árusítható. Azoknak, akik ezen cikk iránt érdeklődnek, készséggel szolgálunk felvilágosítással egy jutalék, mint eladási feltételeink tekintetében és szívesen küldünk mintát és prospectust.

Ajánlatokat kérünk következő címünkre:

Rubinstein Márton és Fiai r.-t.

Makó, (Csanádmegye).

1076

Viszketegséget, sümört, rüht

leggyorsabban elmulasztja a Dr. Flesch-féle eredeti *Barna zsír*, *Mindig eredeti pecsétes Dr. Flesch-félet kérjünk. Próbátégely 1-00 K., nagy tégely 3 K., családi tégely 9 K.* — Kapható a helybéli gyógyszerárakban vagy direkt a készítőnél rendelhető. **Dr. FLESCHE „Korona” gyógyszerára Győr.**

Pezsgődugót használt, nem műparafából, sem töröttet veszek, bármily mennyiségben előzetes érdeklődés nélkül. Utánvéttel 1-20 K darabonként, használt palackdugót száraz és nem töröttet 25 K kg-ként. — Uj dugókra csak minta ellenében teszek legmagasabb árajánlatot.

Robiczek Adolf parafadugógyára
Budapest, Nefelejts-utca 15.

Most jelent meg
Diósadi Bodó Mátyás

alsóitebei jegyző
legújabb könyve:

A községek szövetsége

Falvak egyesülése kulturális és szociális érdekeik előmozdítása céljából.

Dr. Steuer György főispán előszavával.

Megrendelhető:

Minden könyvkereskedésben és a szerzőnél.
Ára: 2 korona.

1059

1 1/4 éves
mangolica
tenyészkanok
kaphatók

1074

Winter Bernát

bérgazdaságában Partos, Torontalmegye. Telefon: Bánlak 17.

Teljes ellátás és ruházzal
négy fiu tanonc felvétetik.

1079

Árva gyerekek előnyben részesülnek. Továbbá 6 cipész-segéd is felvétetik

Kónya Ferenc

papucs- és cipőgyárban.

Bolti leány
felvétetik

Schager Nándor
fűszer- és lisztüzletébe.

1080

Dr. Steinbach Béláné
Réczey Anna

szakácskönyve

(II. javított és bővített kiadás)

a napokban jelenik meg.

Kapható minden könyvesboltban
s a szerzőnél Nagybecskerekén.
1073

Temesvári-utca 1526. szám
alatt kétágyas

1675

butorozott szoba

előszobával, kiszolgálás nélkül nős katonatisztnek kiadó.

Bővebbet Temesvári-utca 9/II. alatt.

Minden gondos anya érdeke

gyermekének haja ápolása. Szép dus hajzatot nyer, ha haját naponta a közismert „SZALAI” hajszesz-szel bedörzsöli. Megtartja a hajszínt, elmulasztja a korpát, elősegíti a haj növekedését. — Egy nagy üveg ára 5 korona. —

Próbálja meg arc- és kézborét VÉNUS szappannal ápolni, felülmulthatatlan. Ára 5 korona. —

Otthon saját maga festheti meg ruháit. Eredmény feltétlenül kedvező, de csak akkor, ha az elsőrendű „IDEAL” ruhafestéket használja. Ne tévesse össze a kevéssé jó másfajta csomagokkal. Minden színben csomagja 60 fillér.

Kapható SZALAI MIKLÓS gyógyszerész laboratóriumában Kispeszt, Fő-utca 28. 1077

HIRDETÉSEKET JUTANYOS ÁRÉRT
KÖZÖL A „TORONTAI” POLITIKAI
NAPILAP KIADÓHIVATALA.

Helybeli beszerzési források.

Biztosítási ügynökségek:

Franz J. L. (Adria) Hunyadi-utca.
Hirtenstein Márk (Bécsi bizt.) Erzsébet-tér.
Magy.—Francia bizt. társ. József fng.-u.
Rigó István (Első M. Ált.) Szerb egyház épület.
Steinitzer Géza (Ans. Generali) Hunyadi-u.

Borbély és fedrás:

Ikity Duzán, Hunyadi-utca.
Tell Mihály, Pénzügyipalota.

Batorgyár:

Bencze A. és fia, Hunyadi-utca.

Cementgyár:

Özv. Guttman Jakabné és fiai, Kültelek.

Cipőkereskedők:

Kertész A., Iskolaépület.
Wilhelm Ferenc, Hunyadi-utca 2.

Divatruhás:

Boskovits S. J., Hunyadi-utca 9.

Bukovics István, Hunyadi-utca.
Mészik Imre, Pénzügyi palota.

Dobozgyár és műanyagkötészet:

Schneider János, Aradai-utca.

Drogyerák:

Melkuh Dessó, Hunyadi-utca.

Ékszerészek:

Mészik R. Ösvögye, Hunyadi-utca.
Schwab Albert, Hunyadi-utca.

Fényképés:

Kremser István, Gizella-part.

Férfiszabók:

Grünbaum Vilmos, Hunyadi-utca.
Kocsis E., Erzsébet-hídon túl, Ambróy szappangyár épületében.

Fűszerkereskedő:

Blesz Ferenc, Megyeház-u. 2. Tarnai-féle ház.

Gépjavitó műhely:

Bürger és Grünwald, Temesvári-u.

Gőzfűrés:

Engel Sámuel, Eötvös-utca.
Kereskedelmi részv. társ. Eötvös-u.

Gyógyszertárak:

Kollarich Gábor, Melencsei-utca.
Vági Sándor, szerb egyházpalota.

Kávéház:

Sólyom György, Klub-kávéház.

Kézműaru-, rövidárúüzlet:

Benó Testvérek, Hunyadi-utca.
Eisenstädter S. és társai, Hunyadi-utca.
Freund S. és fiai, Hunyadi-utca.
Stagelschmidt János, Hunyadi-utca.

Könyv-, zenemű- és papírkereskedés:

Almásy Elek, Hunyadi-utca.
Mangold László, Hunyadi-utca.

Könyvkötészet:

Schneider Lajos, Megyeház-utca (Postaszállódával szemben).

Könyvesek:

Hoff N. és társai.

Lakatosműhely:

Engel Ádám, Megyeház-utca.

Lisztkereskedés:

Özv. Klein Mórné, Hunyadi-u.

Női kalap- és kézimunkaüzlet:

Toivay Józsefné, Hunyadi-utca.

Női kalap divatterem és előnyomda:

Szehr Mariska, Gizella-part. Kurländer-udvar.

Női kalap divatterem és kalapvasalás:

Andresz A. Fötér, Bauer-ház.

Ruhakereskedés:

Felsenstein Ferenc, Hunyadi-utca.

Sírkőraktár és szobrászterem:

Tunner Alajos, Szerbtemplom-utca.

Szállító-cég:

Perl Mór, szerb egyházpalota.

Szállodák:

Beneth nagyszálloda, Ferenc József-tér.
Korona-szálloda, Erzsébet-tér.
„Pest városához” c. szálloda, Megyeház-u.

Szeszgyár:

Lukács és Társa, Kültelek.
Schwirtlich Alajos, Aradai-utca.

Téglagyár:

Klein Bernát.

Temetkezési intézet:

Bencze A. és Fia.

Tüzifa-, épületfakereskedés:

Annau örökösök, Korona-utca.
Kurländer Imre, Aradai-ut 1.
Kurländer Imre, Korona-utca.

Uridivatruhás:

Liptay Dezső, Hunyadi-utca.

Vaskereskedés:

Boleszny Antal, Hunyadi-utca.
Berényi Bódog, Hunyadi-utca.
Daun Gyula, Hunyadi-utca.

Vendéglő, étterem:

Kovács János, vasuti vendéglő.
Magyar Király sörözősarnok.
Marcoin Jenő, Kaszinó-vendéglő.
Remsing Mátyás, Otthon-sörözősarnok.
Tóth Lajos, a nagyhíd mellett.

Virágkereskedés és kertészet:

Oláh Gábor, Bajza-u.